

คำแนะนำเกี่ยวกับการสอบ

โดย อาจารย์อโนชา ชีวิตโสภณ

คำแนะนำในการเตรียมตัวสอบ

- 1.สรุปสาระสำคัญไว้เองหรือขีดเส้นสาระสำคัญไว้ทบทวน
- 2.อ่านตัวบททุกครั้งที่ทำராအံ့ငံး တံးတံးတံးတံးတံး
- 3.สนใจและทบทวนฎีกาใหม่ๆ
- 4.ฝึกทำข้อสอบโดยไม่ดูตรงคำตอบ ควรจับเวลาในแต่ละข้อ

คำแนะนำในการทำข้อสอบ

- 1. ไม่ลอกโจทย์
- 2. การกล่าวถึงตัวบท ต้องกล่าวชื่อกฎหมายในครั้งแรกโดยใช้ตัวย่อ เช่น ป.วิ.อ.มาตรา... เลขตัวบทต้องถูกต้อง ถ้าไม่แน่ใจให้กล่าวแต่เนื้อหาเพราะเลขตัวบทไม่สำคัญเท่าเนื้อหา
- 3. อธิบายหลักกฎหมาย

คำแนะนำในการทำข้อสอบ

- 4. กรณีข้อย่อยใช้หลักกฎหมายเดียวกัน กล่าวตัวบทและหลักกฎหมายรวมกันไว้ก่อนแยกตอบข้อย่อย
- 5. โจทย์ไปไม่ถึงข้อกฎหมายใดไม่ต้องพูดถึง เช่น ไม่มีประเด็นเรื่องผู้เสียหายโดยนิตินัยก็ไม่ต้องกล่าวถึง
- 6. ต้องให้ความสำคัญกับทุกเรื่องที่โจทย์กล่าวถึง เช่น เรื่องนายสมชายยอมชดใช้แทนเงินให้ผู้เสียหายแทนจำเลยซึ่งเป็นลูกน้องไปแล้วต้องกล่าวว่าไม่มีผลทำให้ไม่เป็นผู้เสียหาย

คำแนะนำในการทำข้อสอบ

- 7. ทำข้อใหม่ต้องขึ้นหน้าใหม่ทุกครั้ง
- 8. กรณีมีหลายเล่ม อย่าทำผิดเล่ม
- 9. อ่านโจทย์ให้ดี เช่น ผู้รับบุตรบุญธรรม ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน แล้วมุ่งประเด็นไปที่ประเด็นที่โจทย์ถาม

คำแนะนำในการทำข้อสอบ

- 10. ลายมือต้องอ่านง่าย
- 11. อ่านข้อสอบทุกข้อและโน้ตย่อไว้ในข้อสอบก่อน ทำข้อที่ทำได้ก่อน ทำเครื่องหมายไว้ว่าข้อไหนยังไม่ทำเพื่อกลับมาทำภายหลัง
- 12. มีเวลาต้องกลับมาทบทวน

ตัวอย่างข้อสอบ

- ข้อ 1. โจทย์ฟ้องว่า จำเลยขับรถชนรถกระบะด้วยความประมาทชนรถจักรยานยนต์ที่นายตะวันขับสวนทางมา เป็นเหตุให้นายตะวันถึงแก่ความตาย ขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 291 จำเลยให้การปฏิเสธ ระหว่างพิจารณามารดาของผู้ตายยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ ศาลชั้นต้นอนุญาต ต่อมาก่อนสืบพยานมารดาของผู้ตายยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทน เป็นค่าขาดไร้อุปกรณ์เลี้ยงดู จำนวน 500,000 บาท แก่ผู้ร้อง จำเลยให้การในคดีส่วนแพ่งว่า จำเลยไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้อง จึงไม่ต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ร้อง ขอให้ยกคำร้อง

ตัวอย่างข้อสอบ

- ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วรับฟังข้อเท็จจริงตามฟ้องและพินิจพิเคราะห์ว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 291 ให้จำคุกจำเลย 2 ปี และให้จำเลยชำระค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ร้องเป็นเงิน 400,000 บาท จำเลยอุทธรณ์ขอให้รื้อการลงโทษ ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังยุติตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นซึ่งคู่ความไม่อุทธรณ์โต้แย้งว่า ก่อนเกิดเหตุจำเลยขับรถกระบะแซงรถจักรยานยนต์คันหนึ่งล้ำเส้นแบ่งกึ่งกลางถนนเข้าไปในช่องเดินรถของผู้ตาย

ตัวอย่างข้อสอบ

- ขณะเดียวกันผู้ตายก็ขับรถจักรยานยนต์ไล่เส้นแบ่งกึ่งกลางถนนเข้าไปในช่องเดินรถของจำเลย เป็นเหตุให้รถชนกัน เหตุจึงเกิดจากความประมาทของทั้งจำเลยและผู้ตาย แม้ผู้ตายมีส่วนประมาทด้วยก็ไม่ทำให้จำเลยพ้นความรับผิดชอบไปได้ และไม่มีเหตุรถการลงโทษ จึงพิพากษายืน แต่ให้ยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์และยกคำร้องขอค่าสินไหมทดแทนของผู้ร้อง โจทก์ร่วมฎีกา
- ให้วินิจฉัยว่า คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ที่ยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์และคำร้องขอค่าสินไหมทดแทนของผู้ร้องชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เพราะเหตุใด

ธงคำตอบ

- **กรณีคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์**
- ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่า การที่ผู้ตายมีส่วนประมาทด้วยมีผลทำให้มารดาของผู้ตายไม่มีสิทธิเข้าร่วมเป็นโจทก์ในคดีนี้หรือไม่ หลักกฎหมายที่ต้องนำมาวินิจฉัย คือ บทบัญญัติเกี่ยวกับผู้เสียหาย ตาม ป.วิ.อ.มาตรา2(4) ,มาตรา 5 และบทบัญญัติเรื่องสิทธิของผู้เสียหายในการขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ตามมาตรา 30

ธงคำตอบ

- ผู้เสียหายที่จะมีสิทธิต่าง ๆ ตาม ป.วิ.อ. นั้น แม้มาตรา 2(4) จะไม่ได้บัญญัติไว้โดยตรงว่า ผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. ต้องเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย แต่ศาลฎีกาได้วินิจฉัยไว้ในคำพิพากษาฎีกาเป็นแนวบรรทัดฐานตลอดมาว่า การเป็นผู้เสียหายโดยตรงตามมาตรา 2(4) ต้องเป็น “ผู้เสียหายโดยนิตินัย” คือผู้เสียหายต้องไม่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดนั้น ไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือประมาท การที่ผู้ตายมีส่วนประมาทด้วย ผู้ตายจึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย ตาม มาตรา 2(4) ที่จะมีสิทธิขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการตามมาตรา 30 ได้

ธงคำตอบ

- แม้มารดาของผู้ตายซึ่งเป็นบุพการีของผู้ตายจะเป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้ตายได้เนื่องจากผู้ตายถูกทำร้ายถึงแก่ความตายจากเหตุรถชนครั้งนี้ตามมาตรา 5(2) ก็ตาม แต่การเข้าจัดการแทนนั้นจะต้องเป็นกรณีที่ผู้เสียหายโดยตรงมีสิทธิขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ได้เท่านั้น เมื่อผู้ตายไม่มีสิทธิขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการเพราะไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย มารดาของผู้ตายย่อมไม่มีอำนาจจัดการแทนผู้ตายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 5 (2) และไม่มีอำนาจเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการตาม ป.วิ.อ. มาตรา 30

ธงคำตอบ

- ปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยเองได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ที่ศาลอุทธรณ์ยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ของโจทก์ร่วมนั้นจึงชอบด้วยกฎหมาย (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ 4461/2539)

ธงคำตอบ

- กรณีคำร้องขอค่าสินไหมทดแทน
- ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่า ข้อเท็จจริงที่รับฟังได้ว่าผู้ตายมีส่วนประมาทด้วยซึ่งทำให้ผู้ตายไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยนั้นส่งผลทำให้มารดาของผู้ตายไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ.มาตรา 44/1 หรือไม่

ธงคำตอบ

- หลักกฎหมายที่ต้องนำมาวินิจฉัยคือ บทบัญญัติเกี่ยวกับผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ.มาตรา 2(4) ,มาตรา 5 และบทบัญญัติเรื่องการเรียกค่าสินไหมทดแทนตาม มาตรา 44/1 ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่มีเจตนารมณ์จะช่วยให้ผู้ได้รับความเสียหายในทางแพ่งได้รับความสะดวกรวดเร็วในการได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแพ่ง เป็นอีกคดีหนึ่ง

ธงคำตอบ

- ข้อความตามมาตรา 44/1 ที่บัญญัติให้ผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนได้ย่อมมีความหมายในตัวเองว่า หมายถึงผู้ที่มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทน จึงมีความหมายที่แตกต่างชัดกับความหมายของผู้เสียหายที่บัญญัติไว้ในมาตรา 2 (4) การตีความคำว่าผู้เสียหายตามมาตรา 44/1 จึงไม่ต้องถือตามความหมายเช่นเดียวกับมาตรา 2 (4) ทั้งนี้เป็นไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 1

ธงคำตอบ

- การที่จำเลยขับรถชนรถจักรยานยนต์ที่ผู้ตายขับเป็นเหตุให้ผู้ตายถึงแก่ความตาย จึงเป็นการทำละเมิด ผู้ร้องเป็นมารดาของผู้ตายซึ่งผู้ตายมีหน้าที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูตามกฎหมาย จึงมีสิทธิเรียกค่าขาดอุปการะจากจำเลยในฐานะผู้ที่ได้รับความเสียหายโดยตัวเองตาม ป.พ.พ. มาตรา 443 วรรคสาม และมาตรา 1463 ผู้ร้องจึงเป็นผู้มีสิทธิจะเรียกค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยได้ ตามมาตรา 44/1

ธงคำตอบ

- ส่วนความประมาทของผู้ตายที่มีส่วนร่วมประมาทด้วยนั้นเป็นข้อเท็จจริงที่จะนำมาใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดค่าสินไหมทดแทนเท่านั้น ไม่ทำให้สิทธิของผู้ร้องที่จะขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหมดไป ดังนั้น แม้การที่ผู้ตายมีส่วนประมาทด้วยทำให้ผู้ตายไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิติภัยและมีผลทำให้ผู้ตายไม่ใช่ผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. ก็ตาม แต่หาผลทำให้มารดาของผู้ตายไม่มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ.44/1 ไม่ ที่ศาลอุทธรณ์ยกคำร้องขอค่าสินไหมทดแทนของมารดาของผู้ตาย จึงไม่ชอบด้วยบทบัญญัติดังกล่าว (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ 5400/2560 ประชุมใหญ่)

ตัวอย่างข้อสอบ

- ข้อ 2. นางหนึ่งนำรถยนต์ไปจำนำให้นายสมชายที่อู่สมชายการช่างซ่อม โดยตกลงค่าซ่อมเป็นจำนวน 10,000 บาท ในระหว่างที่ซ่อมรถยนต์อยู่นั้น นายสองกับนายสามลูกจ้างของนายสมชายอยากได้เงินไปเที่ยวต่างจังหวัดกันจึงแอบติดต่อกับนางหนึ่งหลอกหลวงนางหนึ่งว่า อู่สมชายการช่างคิดค่าอะไหล่รถยนต์เพิ่มเติมอีกเป็นจำนวน 5,000 บาทและให้ตนมาขอรับเงินไปซื้ออะไหล่ นางหนึ่งหลงเชื่อจึงยินยอมจ่ายเงินจำนวนดังกล่าวแก่นายสองกับนายสาม

ตัวอย่างข้อสอบ

- เมื่อถึงวันรับมอบรถยนต์หลังจากซ่อมเสร็จแล้ว นางหนึ่งจึงทราบว่าถูกนายสองกับนายสามร่วมกันหลอกหลวง นายสมชายเห็นว่านายสองกับนายสามเป็นลูกจ้างที่ทำงานให้ตนมานานจึงยินยอมชำระเงิน 5,000 บาทให้แก่นางหนึ่ง โดยคิดค่าซ่อมจากนางหนึ่งเพียง 5,000 บาท อย่างไรก็ตามนางหนึ่งยังคงรู้สึกโกรธเคืองที่ถูกหลอกหลวงจึงไปร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีในความผิดฐานฉ้อโกง

ตัวอย่างข้อสอบ

- โดยระบุในคำร้องทุกข์ว่า นายสองเป็นผู้หลอกหลวงเอาเงินของตนไป และประสงค์ให้ดำเนินคดีแก่นายสองจนถึงที่สุด ทั้งนี้ในคำร้องทุกข์ ไม่ได้กล่าวพาดพิงถึงนายสามแต่อย่างใด พนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์ และทำการสอบสวนแล้วได้ความว่านายสองกับนายสามร่วมกันหลอกหลวงนางหนึ่ง ต่อมาพนักงานอัยการฟ้องนายสองกับนายสามต่อศาลชั้นต้นในความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341

ตัวอย่างข้อสอบ

- ให้วินิจฉัยว่า
 - ก. นางหนึ่งมีสิทธิร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่นายสองกับนายสามหรือไม่
 - ข. พนักงานอัยการมีอำนาจฟ้องนายสองกับนายสามหรือไม่ เพียงใด

ธงคำตอบ

- ก) บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาฐานใดฐานหนึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(4) เท่านั้นที่มีสิทธิร้องทุกข์เพื่อให้ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดในคดีความผิดต่อส่วนตัวตามมาตรา 3(1) ได้ ความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 เป็นความผิดต่อส่วนตัว บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดดังกล่าวคือ ผู้ที่ถูกหลอกหลวงและต้องเสียหายในทางทรัพย์สินหรือประโยชน์ในทางทรัพย์สินจากการถูกหลอกหลวงนั้น

ธงคำตอบ

- การที่นายสองกับนายสามหลอกหลวงนางหนึ่งว่าอู่สมชายการช่างให้นายสองกับนายสามมาขอรับเงิน 5,000 บาท จากนางหนึ่งไปซื้ออะไหล่ทั้งที่ไม่เป็นความจริง ทำให้นางหนึ่งหลงเชื่อและมอบเงินจำนวนดังกล่าวให้ไป นางหนึ่งยอมเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดนั้น ถึงแม้ว่านายสมชายจะรับเงินค่าซ่อมอีกเพียง 5,000 บาทและมอบรถยนต์ที่ซ่อมให้นางหนึ่งไปก็เป็นเรื่องระหว่างนางหนึ่งกับนายสมชายไม่เกี่ยวกับที่นายสองกับนายสามหลอกหลวงนางหนึ่งและรับเงินไป ไม่มีผลทำให้นางหนึ่งผู้ถูกหลอกหลวงหลุดพ้นจากการเป็นผู้เสียหาย นางหนึ่งจึงมีสิทธิร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่นายสองและนายสามตามบทบัญญัติข้างต้น (เทียบเคียงฎ. 2600/2516)

ธงคำตอบ

- ข) ความผิดฐานห้อยโงงเป็นความผิดต่อส่วนตัว หากไม่มีการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนโดยชอบด้วยกฎหมาย พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 121 วรรคสอง แม้ทำการสอบสวนไปก็เป็นการสอบสวนโดยไม่มีอำนาจ จึงเป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ถือไม่ได้ว่ามี การสอบสวนในความผิดนั้นแล้ว ย่อมส่งผลให้พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้องตาม มาตรา 120

ธงคำตอบ

- โดยการร้องทุกข์โดยชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 2(7) ผู้เสียหายต้องมีเจตนาให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ ในกรณีที่มีผู้ร่วมกระทำ ความผิดหลายคนและผู้เสียหายรู้ตัวผู้กระทำความผิดทั้งหมดแล้ว หากผู้เสียหายร้องทุกข์โดยไม่ได้ระบุตัวผู้ร่วมกระทำความผิดคนใดก็ถือว่าไม่มีเจตนาให้ผู้กระทำความผิดคนนั้นได้รับโทษ

ธงคำตอบ

- เมื่อนางหนึ่งทราบดีอยู่แล้วว่า นายสองกับนายสามเป็นบุคคลที่ร่วมกันกระทำความผิดต่อตน แต่กลับกล่าวถึงเฉพาะนายสองเท่านั้นโดยไม่กล่าวพาดพิงถึงนายสามเลยเท่ากับนางหนึ่งไม่มีเจตนาดำเนินคดีแก่นายสาม การร้องทุกข์ของนางหนึ่งจึงไม่ครอบคลุมถึงนายสามด้วย ถือไม่ได้ว่านางหนึ่งร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่นายสาม พนักงานอัยการจึงมีอำนาจฟ้องเฉพาะนายสอง แต่ไม่มีอำนาจฟ้องนายสาม (เทียบเคียงคำพิพากษาฎีกาที่ 3343/2536)

ตัวอย่างข้อสอบ

- ข้อ 3. นายจันทร์ใช้อาวุธปืนยิงใส่ นายอังคารกับนายพุธเป็นเหตุให้นายอังคารถึงแก่ความตายทันที ส่วนนายพุธได้รับบาดเจ็บตามร่างกายหลายแห่ง โดยยังสามารถขยับเขยื้อนร่างกายได้และมีสติสัมปชัญญะครบถ้วน แต่แพทย์สั่งห้ามไม่ให้ทำงานและให้พักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล ต่อมาพนักงานอัยการฟ้องนายจันทร์ในความผิดฐานฆ่า นายอังคารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 และฐานพยายามฆ่านายพุธตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 ประกอบมาตรา 80

ตัวอย่างข้อสอบ

- ในระหว่างที่พักรักษาตัวที่โรงพยาบาล นายพुरुฐ์รู้สึกเครียดที่ต้องพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลทำให้ไม่ได้ทำงานหาเงินมาชดใช้หนี้พินันบอลของตนจึงตัดสินใจผูกคอตาย
- หากท่านเป็นผู้พิพากษาในคดีดังกล่าวจะสั่งคำร้องที่ยื่นต่อศาลในวันนัดสืบพยานในกรณีต่อไปนี้อย่างไร

ตัวอย่างข้อสอบ

- ก.นางพฤษ์ ผู้รับบุตรบุญธรรมของนายอังการยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการในความผิดฐานฆ่านายอังการ
- ข.นางศุภร์ ภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายพुरुฐ์ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการในข้อหาพยายามฆ่านายพुरुฐ์

ธงคำตอบ

- ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 5(2) ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายตามมาตรา 2(4) ที่จะมีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการตามมาตรา 3(2) และมาตรา 30 นั้น ต้องเป็นบุพการี ผู้สืบสันดาน สามีหรือภริยาของผู้เสียหายเฉพาะแต่ใน ความผิดอาญาซึ่งผู้เสียหายถูกทำร้ายถึงตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้

ธงคำตอบ

- ก) กรณีที่นายอังคารถูกนายจันทร์ใช้อาวุธปืนยิงจนถึงแก่ความตาย นายอังคารเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดของนายจันทร์โดยเป็นกรณีที่นายอังคารถูกทำร้ายจนถึงแก่ความตายซึ่งไม่สามารถจัดการได้ด้วยตนเอง บุพการี ผู้สืบสันดาน สามีหรือภริยาของนายอังคารย่อมสามารถเข้ามาจัดการแทนได้ตามมาตรา 5(2) และมาตรา 3(2)

ธงคำตอบ

- แต่นางพฤษหัตสเป็นเพียงผู้รับบุตรบุญธรรมมาใช้บุพการีของนายอังการตาม มาตรา 5(2) โดยผู้รับบุตรบุญธรรมเป็นเพียงผู้แทนโดยชอบธรรมตามมาตรา 1598/28 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกันทางกฎหมาย ไม่ได้เกี่ยวข้องกันทางสายเลือดตามความเป็นจริงเสมือนบุพการีกับผู้สืบสันดาน ดังนั้น นางพฤษหัตสจึงไม่อาจยื่นคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการ เพื่อจัดการแทนนายอังการตามมาตรา 5(2) มาตรา 3(2) และมาตรา 30 ได้ (เทียบเคียงคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 956/2509, 294/2538)
- หากข้าพเจ้าเป็นผู้พิพากษาจะส่งยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ของนางพฤษหัตส

ธงคำตอบ

- ข) กรณีที่นายพฤษถูกนายจันทร์ใช้อาวุธปืนยิงแล้วนายพฤษไม่ถึงแก่ความตาย และยังสามารถเคลื่อนไหวร่างกาย อีกทั้งยังมีสติสัมปชัญญะครบถ้วน ย่อม ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขในมาตรา 5(2) ที่จะให้มีบุคคลตามที่กำหนดมาจัดการ แทนได้ เพราะมิใช่กรณีที่นายพฤษถูกทำร้ายจนถึงตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้ เมื่อหลังเกิดเหตุนายพฤษยังสามารถจัดการคดีอาญาได้ด้วยตนเองแม้ต่อมา นายพฤษถึงแก่ความตายทำให้ไม่สามารถจัดการคดีด้วยตนเองได้อีกต่อไปก็เป็นการตายเพราะผูกคอตาย -

ธงคำตอบ

- ซึ่งไม่ใช่ผลโดยตรงหรือเกี่ยวเนื่องมาจากการถูกนายจันทร์ยิงแต่อย่างใด จึงไม่ใช่กรณีตามมาตรา 5(2) ที่กำหนดให้มีการจัดการแทนผู้เสียหายได้เฉพาะความผิดอาญาที่ผู้เสียหายถูกทำร้ายหรือตายจนไม่สามารถจัดการเองได้เท่านั้น ดังนั้น แม้นางศุภร์เป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายพุดซึ่งเป็นบุคคลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 5(2) ก็มิอาจยื่นคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการเพื่อจัดการแทนนายพุดได้ด้วยเหตุผลดังกล่าว (เทียบเคียง ฎ. 8357/2550)
- หากข้าพเจ้าเป็นผู้พิพากษาจะสั่งยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ของนางศุภร์

ตัวอย่างข้อสอบ

- ข้อ 4. นายดำจใจขับรถกระบะพุ่งชนนายแดงขณะที่นายแดงขับรถยนต์ของตนอยู่บนถนนเพราะนายดำโกรธเคืองนายแดงที่มาเกี่ยวพาราตี ภริยาของตน เป็นเหตุให้นายแดงได้รับบาดเจ็บสาหัสจนสลบไป หลังจากเกิดเหตุแล้วกระเป๋าสตางค์เงินของนายแดงซึ่งมีเงินอยู่ 5,000 บาท ที่นายแดงวางไว้บนเบาะรถยนต์หายไป ต่อมาพนักงานอัยการฟ้องนายดำในความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินรถยนต์ของนายแดงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 358 และความผิดฐานทำร้ายร่างกายนายแดงเป็นเหตุให้บาดเจ็บสาหัส ตาม มาตรา 297

ตัวอย่างข้อสอบ

- หากท่านเป็นผู้พิพากษาศาลชั้นต้นในคดีดังกล่าว ท่านจะสั่งคำร้องที่ยื่นต่อศาลก่อน วันนัดสืบพยานในกรณีต่อไปนี้อย่างไร
- ก.บริษัท มงคลประกันภัย จำกัด ยื่นคำร้องขอค่าสินไหมทดแทนในฐานะที่เป็นผู้รับประกันภัยรถยนต์ของนายแดงอ้างว่าได้ชำรุดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้นายแดงจนเสร็จสิ้นแล้วจึงรับช่วงสิทธิจากนายแดงมาขอให้นายดำชดใช้ค่าสินไหมทดแทน
- ข.นายแดงยื่นคำร้องขอให้นายดำชดใช้ค่ารักษาพยาบาลที่ตนได้รับบาดเจ็บ และขอให้นายดำชดใช้เงิน 5,000 บาท ที่หายไปแก่ตนด้วย

ธงคำตอบ

- ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ร่างกาย หรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลยให้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนก็ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 วรรคหนึ่ง แต่คำร้องดังกล่าวจะมีคำขอประการอื่นที่มีใช้คำขอบังคับให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยในคดีอาญามีได้ ตามมาตรา 44/1 วรรคสาม

ธงคำตอบ

- ก) ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา 44/1 ต้องเป็นบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดทางอาญาในคดีนั้นโดยตรงตามมาตรา 2(4) และมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้กระทำความผิดในมูลหนี้ละเมิดเท่านั้น บริษัท มงคลประกันภัย จำกัด มิใช่เป็นผู้ได้รับความเสียหายจากความผิดฐานทำให้เสียหายทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 358 โดยตรง และไม่ใช่ผู้ที่ถูกกระทำละเมิดซึ่งจะมีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนจากผู้กระทำความผิด -

ธงคำตอบ

- เพียงแต่อ้างสิทธิในฐานะผู้รับประกันภัยรถยนต์ของนายแดงที่ถูกนายดำทำให้ทรัพย์สินเสียหายและได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่นายแดง ผู้รับประกันภัยตามสัญญาประกันภัยแล้วรับช่วงสิทธิของนายแดงมาใช้สิทธิไต่เบี่ยเอาจากนายดำเท่านั้น ความเสียหายของบริษัท มงคลประกันภัย จำกัดที่อ้างว่าได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไปนั้นจึงเกิดขึ้นจากความรับผิดตามสัญญาประกันภัย มิใช่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดฐานทำให้เสียหายซึ่งเป็นความผิดอาญาตามฟ้อง

ธงคำตอบ

- สิทธิเรียกร้องในส่วนนี้จึงมีได้เกิดขึ้นจากสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ละเมิด บริษัท มงคลประกันภัย จำกัดจึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 44/1 แต่ประการใด (เทียบเคียงคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 880/2555)
- หากข้าพเจ้าเป็นผู้พิพากษาจะสั่งยกคำร้องขอค่าสินไหมทดแทนของ บริษัท มงคลประกันภัย จำกัด

ธงคำตอบ

- ข) เมื่อนายแดงเป็นบุคคลที่ได้รับบาดเจ็บจากการกระทำของนายดำ ย่อมเป็นบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนได้รับอันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297 ซึ่งเป็นความผิดตามฟ้องและเป็นผู้มีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากนายแดงในมูลหนี้ละเมิด นายแดงจึงสามารถยื่นคำร้องขอค่ารักษาพยาบาลได้ตามมาตรา 44/1 วรรคหนึ่ง

ธงคำตอบ

- ส่วนที่นายแดงขอให้นายดำชดใช้เงิน 5,000 บาท ที่หายไปด้วยนั้น เมื่อพนักงานอัยการไม่ได้ฟ้องจำเลยในความผิดฐานใดที่เกี่ยวกับเงินดังกล่าว คำร้องขอค่าสินไหมทดแทนในส่วนนี้ของนายแดงจึงมีใช้คำขอบังคับให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยในคดีอาญา นายแดงจึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องดังกล่าว ตามมาตรา 44/1 วรรคสาม (เทียบเคียงคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6258/2559)
- หากข้าพเจ้าเป็นผู้พิพากษาจะสั่งรับคำร้องขอค่าสินไหมทดแทนของนายแดง เฉพาะที่ขอค่ารักษาพยาบาลเท่านั้น

ตัวอย่างข้อสอบ

- ข้อ 5. นายเอ มีเจตนาฆ่านายบีจึงใช้อาวุธปืนยิงนายบี กระสุนปืนในถูก นายบี และพลาดไปถูกนายซี เป็นเหตุให้นาย บีกับนายซีถึงแก่ความตายซึ่งเป็นการกระทำความผิดเดียวกัน หลังเกิดเหตุ นายดี บิดาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายบีฟ้องนายเอต่อศาลชั้นต้นในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 เป็นคดีที่หนึ่ง

ตัวอย่างข้อสอบ

- ในระหว่างที่คดีที่หนึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น นายอรรถ บิดาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายซีฟ้องนายเอต่อศาลชั้นต้นเดียวกันในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตามมาตรา 288 เป็นคดีที่สอง ศาลชั้นต้นรับฟ้องคดีที่สองไว้พิจารณาพิพากษา
-

ตัวอย่างข้อสอบ

- ให้วินิจฉัยว่า
- ก. การที่ศาลชั้นต้นรับฟ้องคดีที่สองไว้พิจารณาพิพากษานั้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตัวอย่างข้อสอบ

- ข. หากต่อมาศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องคดีที่สองโดยวินิจฉัยว่า คำฟ้องของนายอีเป็นฟ้องที่เคลือบคลุมเพราะบรรยายฟ้องไม่เข้าหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158(5) ดังนี้ ศาลจะยังสามารถพิจารณาพิพากษาคดีที่หนึ่งที่นายดีฟ้องนายเอต่อศาลอาญาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตามมาตรา 288 ซึ่งยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลต่อไปได้หรือไม่ เพราะเหตุผลใด

ธงคำตอบ

- ก) ในคดีอาญาที่มีผู้เสียหายหลายคน แม้จะมีผู้เสียหายคนหนึ่งฟ้องผู้กระทำความผิดก่อนแล้วก็ตาม ผู้เสียหายก็มีสิทธิฟ้องผู้กระทำความผิดได้อีกตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 28(2) มาตรา 3(2) และมาตรา 2(4) โดยไม่มีบทบัญญัติห้ามผู้เสียหายคนอื่นฟ้องผู้กระทำความผิดอีกเนื่องจากอำนาจฟ้องคดีของผู้เสียหายแต่ละคนเป็นอิสระต่างหากจากกันแม้การกระทำความผิดของจำเลยจะเป็นกรรมเดียวกันก็ตาม

ธงคำตอบ

- ทั้งนี้ แม้ตามมาตรา 15 ให้นำบทบัญญัติเรื่องฟ้องซ้อนตามมาตรา 173 วรรคสอง (1) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ ในคดีอาญาโดยอนุโลม แต่บทบัญญัติดังกล่าวก็ห้ามเฉพาะโจทก์ในคดี เดิมมิให้ฟ้องจำเลยในเรื่องเดียวกันเท่านั้น ดังนั้น นายอีผู้มีอำนาจ จัดการแทนของนายซีตามมาตรา 5(2) จึงมีอำนาจฟ้องคดีอาญาแก่นาย เอได้ แม้นายดีผู้มีอำนาจจัดการแทนของนายบีตามมาตรา 5(2) จะฟ้อง คดีอาญาแก่นายเอไว้ก่อนหน้านั้นแล้วก็ตาม

ธงคำตอบ

- เมื่อนายอียังไม่เคยฟ้องนายเอต่อศาลชั้นต้นในคดีนี้มาก่อน ทั้งก็ไม่อาจ ถือว่าการฟ้องของนายดีเป็นการฟ้องคดีแทนนายอีได้ ฟ้องของนายอีจึง มิใช่ฟ้องซ้อนกับฟ้องของนายดีแต่อย่างใด การที่ศาลรับฟ้องคดีที่สอง ของนายเอไว้พิจารณาพิพากษาคดีจึงชอบด้วยกฎหมาย (เทียบเคียงคำ พิพากษาศาลฎีกาที่ 769/2535)

ธงคำตอบ

- ข) สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปเมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(4) เมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้อง หมายถึง ศาลต้องวินิจฉัยพิพากษาในเนื้อหาของความผิดที่ได้ฟ้องแล้วเท่านั้น หากยังมีได้วินิจฉัยในเนื้อหาของความผิดที่ได้ฟ้อง สิทธินำคดีอาญามาฟ้องก็ยังไม่ระงับ

ธงคำตอบ

- การที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องคดีที่สองเนื่องจากฟ้องของนายอ็เป็นฟ้องเคลือบคลุม ไม่ชอบด้วยมาตรา 158(5) เท่ากับศาลวินิจฉัยเฉพาะการบรรยายฟ้องเท่านั้น ยังมีได้วินิจฉัยในเนื้อหาของความผิดจึงไม่ใช่กรณีศาลมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดที่ได้ฟ้องแล้วตามบทบัญญัติดังกล่าว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องนายเอยังไม่ระงับไป คดีที่นายดีฟ้องนายเอต่อศาลอาญาในคดีที่หนึ่งซึ่งยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาจึงยังสามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปได้ (เทียบเคียงคำพิพากษาศฎีกาที่ 1970/2521)

ตัวอย่างข้อสอบ

- ข้อ ๖. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยต่อศาลอาญาขอให้ลงโทษฐานกระทำชำเราเด็กหญิงสติไล อายุ ๑๓ ปี เศษ ซึ่งมีใช้ภริยาของตน โดยเด็กหญิงสติไลยินยอม ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๗ และฐานข่มขืนกระทำชำเรานางสาวสี อายุ ๑๗ ปี เศษ ซึ่งมีใช้ภริยาของตนโดยใช้กำลังประทุษร้ายเป็นเหตุให้นางสาวสีได้รับบาดเจ็บต้องพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลเป็นเวลา ๑ เดือน และนางสาวสีไม่ยินยอม ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๗๖

ตัวอย่างข้อสอบ

- ระหว่างพิจารณา นางสาวซึ่งเป็นมารดาของเด็กหญิงสติไล และนายสม บิดา โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายของนางสาวสีซึ่งได้เลี้ยงดูนางสาวสีร่วมกับมารดา ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ ศาลอาญามีคำสั่งว่า เด็กหญิงสติไลยินยอมให้จำเลยกระทำชำเราจึงไม่ใช่ผู้เสียหาย ให้ยกคำร้องของนางสาวและมีการสั่งอนุญาตให้นายสมเข้าร่วมเป็นโจทก์ได้
- ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งของศาลอาญาชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เพียงใด

ธงคำตอบ

- **กรณีนางสาว** ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเด็กหญิงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ผู้กระทำชำเราเด็กหญิงอายุไม่เกิน ๑๕ ปี ซึ่งมีไช่ภริยาของตน มีความผิดโดยไม่คำนึงถึงว่าเด็กหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ดังนั้นแม่เด็กหญิงยินยอมก็มีได้หมายความว่าเด็กหญิงนั้นมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดด้วย เมื่อเด็กหญิงสติไร้ถูกระทำชำเรา แม่เด็กหญิงสติไร้ยินยอมก็ถือเป็นบุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดข้อหานี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒(๔)

ธงคำตอบ

- นางสาวซึ่งเป็นมารดาในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรมของเด็กหญิงสติไร้ย่อมมีอำนาจจัดการแทนเด็กหญิงสติไร้ได้ตามมาตรา ๕(๑) และมีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในความผิดข้อหานี้ได้ตามมาตรา ๓(๒) และมาตรา ๓๐
- คำสั่งศาลที่ให้ยกคำร้องของนางสาวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๑๔๗/๒๕๕๐, ๓๕๕๔/๒๕๖๑)

ธงคำตอบ

- **กรณีนายสม** นางสาวสีเป็นผู้ได้รับความเสียหายจากการช้ขึ้นกระทำซ้ำเราตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๗๖ จึงเป็นผู้เสียหายโดยตรงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒(๔) แต่ นายสมเป็นบิดาไม่ชอบด้วยกฎหมายของนางสาวสีจึงไม่ใช่ผู้แทนโดยชอบธรรมที่จะมีอำนาจจัดการแทนนางสาวสีตามมาตรา ๕(๑)

ธงคำตอบ

- และไม่ใช้กรณีนางสาวสีถูกทำร้ายถึงตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้ตามมาตรา ๕(๒) นายสมจึงไม่มีอำนาจจัดการแทนนางสาวสีได้
- คำสั่งศาลอาญาที่อนุญาตให้นายสมเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการจึงไม่ชอบ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๓๐๖/๒๕๔๕)

ตัวอย่างข้อสอบ

- ข้อ ๗. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลอาญาว่า จำเลย ซึ่งทรัพย์สินร้อยคอตองค้ำหนัก ๑ บาท ราคา ๒๐,๐๐๐ บาท ของนางสาวราตรี ผู้เสียหายโดยชกห้องของผู้เสียหายหลายครั้งเป็นเหตุให้ผู้เสียหายได้รับอันตรายแก่กาย ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๙ และขอให้สั่งจำเลยคืนหรือใช้ราคาสร้อยคอตองค้ำเป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาทแก่ผู้เสียหาย

ตัวอย่างข้อสอบ

- ก่อนเริ่มสืบพยานโจทก์ นางสาวราตรี ยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญา ดังกล่าว ว่า จำเลยซึ่งทรัพย์สินร้อยคอตองค้ำราคา ๒๐,๐๐ บาท ของผู้เสียหายไปและผู้เสียหายถูกจำเลยชกได้รับบาดเจ็บที่ห้อง ต้องเสียค่ารักษาพยาบาลเป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท ขอให้บังคับจำเลยคืนหรือใช้ราคาสร้อยคอตองค้ำเป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท และให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท แก่ผู้เสียหาย
- ให้วินิจฉัยว่า ถ้าท่านเป็นผู้พิพากษาศาลอาญาที่พิจารณาคดีนี้จะรับคำร้องของผู้เสียหายไว้พิจารณาหรือไม่ เพียงใด

ธงคำตอบ

- คดีนี้เป็นคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ และนางสาวราตรีเป็นผู้เสียหายที่ได้รับ ความเสียหายในทางทรัพย์สินและได้รับอันตรายแก่ร่างกายอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยจึงมีสิทธิที่จะเรียกร้องเอาค่าสินไหมทดแทนจากจำเลย เมื่อผู้เสียหายยื่นคำร้องต่อศาลอาญาซึ่งเป็นศาลที่พิจารณาคดีอาญาก่อนเริ่มสืบพยานโจทก์ และคำร้องของผู้เสียหายได้แสดงรายละเอียดตามสมควรเกี่ยวกับความเสียหายและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เรียกร้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

ธงคำตอบ

- ศาลจึงต้องรับคำร้องของผู้เสียหายในส่วนที่ขอให้บังคับจำเลยใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย
- สำหรับคำร้องในส่วนที่ขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาสร้อยคอทองคำนั้น พนักงานอัยการได้มีคำขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาแทนผู้เสียหายแล้ว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ ผู้เสียหายจึงยื่นคำร้องเพื่อเรียกทรัพย์สินหรือราคาทรัพย์สินอีกไม่ได้ ตามมาตรา ๔๔/๑ วรรคท้าย ศาลจึงต้องสั่งไม่รับคำร้องของผู้เสียหายในส่วนนี้ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๕๐๒/๒๕๕๖)

ธงคำตอบ

- ถ้าข้าพเจ้าเป็นผู้พิพากษาศาลอาญาที่พิจารณาคดีนี้จะรับคำร้องของผู้เสียหายในส่วนที่ขอให้บังคับจำเลยใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายไว้พิจารณา แต่จะไม่รับคำร้องของผู้เสียหายในส่วนที่ขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาสร้อยคอทองคำ

ตัวอย่างข้อสอบ

- ข้อ ๘. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลอาญาในความผิดฐานลักทรัพย์ยานยนต์ของนายจันทร์ที่ให้นายตะวันเช่าซื้อไปในขณะที่รถจอดอยู่ภายในบ้านพักของของนายตะวัน ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๕ ภายหลังจากศาลอาญามีคำสั่งประทับฟ้องไว้พิจารณาแล้ว นายตะวันยื่นฟ้องจำเลยในความผิดฐานเดียวกันอีก จำเลยให้การต่อสู้คดีนี้ว่า นายตะวันไม่ใช่ผู้เสียหาย ไม่มีอำนาจฟ้อง ทั้งพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องตนในความผิดเดียวกันนั้นไว้ก่อนแล้ว ฟ้องของนายตะวันจึงเป็นฟ้องซ้อนกับฟ้องของพนักงานอัยการ ขอให้ยกฟ้อง
- ให้วินิจฉัยว่า คำให้การของจำเลยฟังขึ้นหรือไม่ เพียงใด

ธงคำตอบ

- **กรณีข้อต่อสู้ว่านายตะวันไม่ใช่ผู้เสียหาย** ความผิดฐานลักทรัพย์นอกจากกฎหมายจะมุ่งคุ้มครองเจ้าของกรรมสิทธิ์แล้ว ยังให้ความคุ้มครองแก่ผู้ครอบครองดูแลทรัพย์เหล่านั้น แม้นายตะวันไม่ใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์ รถจักรยานยนต์ที่จำเลยลักไปแต่เมื่อนายตะวันเป็นผู้เช่าซื้อซึ่งเป็นผู้ครอบครองรถจักรยานยนต์ที่จำเลยลักไป นายตะวันถือเป็นบุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ด้วยจึงเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒(๔) และมีอำนาจฟ้องคดีนี้ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๓๒/๒๕๔๘, เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๘๐/๒๕๕๕)

ธงคำตอบ

- **ส่วนข้อต่อสู้ว่าฟ้องของนายตะวันเป็นฟ้องซ้อนนั้น** ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีบทบัญญัติเรื่องอำนาจฟ้องของพนักงานอัยการ กับผู้เสียหายไว้ใน มาตรา ๒๘ ว่า บุคคลที่มีอำนาจฟ้องคดีอาญาต่อศาล ได้แก่ (๑) พนักงานอัยการ (๒) ผู้เสียหาย โดยไม่มีบทมาตราใดบัญญัติห้ามมิให้พนักงานอัยการฟ้องเมื่อผู้เสียหายฟ้องแล้ว หรือห้ามผู้เสียหายฟ้องเมื่อพนักงานอัยการฟ้องไว้ก่อน อำนาจฟ้องของพนักงานอัยการและของผู้เสียหายจึงเป็นอำนาจฟ้องที่มีอิสระจากกัน

ธงคำตอบ

- และเมื่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติไว้แล้ว จึงไม่อาจนำบทบัญญัติเรื่องฟ้องซ้อนในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้ในกรณีนี้โดยอาศัยมาตรา ๑๕ ได้ดังนั้น แม้พนักงานอัยการฟ้องคดีไว้ก่อนแล้ว นายตะวันซึ่งเป็นผู้เสียหายย่อมเป็นบุคคลที่มีอำนาจฟ้องคดีอาญาต่อศาลตามบทบัญญัติดังกล่าวได้ ฟ้องของนายตะวันจึงไม่เป็นฟ้องซ้อนกับฟ้องของพนักงานอัยการ (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๔๖-๑๖๔๙ /๒๕๑๕)
- คำให้การของจำเลยจึงฟังไม่ขึ้นทั้งสองข้อต่อสู้

ตัวอย่างข้อสอบ

- ข้อ ๙. นายทองฟ้าเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลอาญาในความผิดฐานร่วมกันบุกรุกบ้านของนายทองฟ้าโดยใช้กำลังประทุษร้ายชกต่อยนายทองฟ้า ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓,๓๖๒,๓๖๔,๓๖๕ ข้อเท็จจริงได้ความว่า ก่อนคดีนี้พนักงานอัยการเคยฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลแขวงพระนครเหนือในความผิดฐานร่วมกันทำร้ายร่างกายนายทองฟ้าตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ ในเหตุการณ์เดียวกันกับข้อเท็จจริงที่นายทองฟ้าฟ้องคดีนี้

ตัวอย่างข้อสอบ

- ซึ่งคดีดังกล่าวศาลแขวงพระนครเหนือพิพากษาว่า พยานหลักฐานโจทก์รับฟังได้ว่าจำเลยที่ ๑ กระทำความผิดตามฟ้อง ยกฟ้องจำเลยที่ ๒ เนื่องจากการสอบสวนในส่วนของจำเลยที่ ๒ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จำเลยที่ ๑ อุทธรณ์ขอให้ยกฟ้อง ขณะนี้คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ ศาลอาญาลงจึงพิพากษายกฟ้องคดีนี้โดยวินิจฉัยว่าฟ้องของนายท้อฟ้าคดีนี้เป็นฟ้องซ้ำกับฟ้องของพนักงานอัยการในคดีก่อน
- ให้วินิจฉัยว่า คำพิพากษาของศาลอาญาดังกล่าวชอบหรือไม่ เพียงใด

ธงคำตอบ

- **กรณีจำเลยที่ ๑** เมื่อข้อเท็จจริงในคดีก่อนเป็นเหตุการณ์เดียวกันกับข้อเท็จจริงที่โจทก์ฟ้องคดีนี้ จึงเป็นการกระทำความผิดเดียวกันแต่เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ เมื่อในคดีก่อนศาลแขวงพระนครเหนือมีคำพิพากษาว่าจำเลยที่ ๑ กระทำความผิดตามฟ้อง ถือได้ว่ามีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดตามที่ได้ฟ้องแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๔) ทั้งนี้ หากจำเป็นต้องเป็นคำพิพากษาอันถึงที่สุดเหมือนหลักเรื่องฟ้องซ้ำในคดีแพ่งไม่

ธงคำตอบ

- ดังนั้น แม้อคติที่พนักงานอัยการฟ้องจำเลยทั้งสองในความผิดฐานร่วมกันทำร้ายร่างกายอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ ก็เป็นกรณีมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องจำเลยทั้งสองของโจทก์ในคดีนี้ ย่อมเป็นอันระงับไป เพราะเป็นฟ้องซ้ำกับฟ้องคดีก่อน (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๑๑๖/๒๕๒๕, ๗๖๕/๒๕๓๒, ๒๘๙/๒๕๖๐)
- คำพิพากษาศาลอาญาที่ยกฟ้องสำหรับจำเลยที่ ๑ จึงชอบด้วยกฎหมาย

ธงคำตอบ

- **กรณีจำเลยที่ ๒** คำพิพากษายกฟ้องที่จะทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับตามมาตรา ๓๙(๔) ต้องยกฟ้องโดยวินิจฉัยเนื้อหาแห่งคดีแล้วว่าการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด การที่ศาลแขวงพระนครเหนือยกฟ้องของพนักงานอัยการในคดีก่อนโดยวินิจฉัยว่าการสอบสวนในส่วนของจำเลยที่ ๒ ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น เห็นได้ว่ายังมีได้วินิจฉัยถึงการกระทำของจำเลยที่ ๒ ตามข้อกล่าวหา

ธงคำตอบ

- จึงถือไม่ได้ว่าเป็นคำพิพากษาที่ได้วินิจฉัยในความผิดซึ่งได้ฟ้องอันจะเป็นเหตุให้สิทธิของนายห้องฟ้าที่จะนำคดีมาฟ้องในความผิดกรรมเดียวกันนั้นระงับสิ้นไปตามมาตรา ๓๙(๔) ฟ้องคดีนี้ของนายห้องฟ้าสำหรับจำเลยที่ ๒ จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๘๓๘/๒๕๕๕, ๒๒๙๔/๒๕๑๗)
- คำพิพากษาศาลอาญาที่ยกฟ้องสำหรับจำเลยที่ ๒ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ตัวอย่างข้อสอบ

- ข้อ ๑๐. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยต่อศาลอาญาว่าจำเลยฆ่านายเพชร ขอให้ลงโทษจำเลยตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘ จำเลยให้การปฏิเสธ โดยยื่นคำร้องว่านางพลอย มารดาของนายเพชรได้ฟ้องจำเลยในข้อหาว่าฆ่าผู้อื่นโดยเจตนามาแล้วและศาลอาญาพิพากษายกฟ้อง คดีถึงที่สุดอันทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ระงับไปแล้วตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๔) ขอให้ยกฟ้อง ข้อเท็จจริงได้ความว่า ขณะเกิดเหตุมีประจักษ์พยาน ๔ คน ยืนยันว่าเห็นจำเลยยิงผู้ตาย

ตัวอย่างข้อสอบ

- หลังเกิดเหตุใหม่ ๆ นางพลอย ผู้เสียหาย ซึ่งเป็นมารดาของนายเพชร ผู้ตาย ได้รับร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่จำเลย แต่จำเลยหลบหนีการจับกุม พนักงานสอบสวนได้ออกหมายจับไว้ต่อมา นางพลอยได้ฟ้องจำเลยในข้อหาฆ่าผู้อื่นต่อศาลอาญาด้วยตัวเองโดยมิได้ประสานงานให้พนักงานอัยการทราบ ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องนางพลอยนำพยานเข้าสืบในชั้นไต่สวนมูลฟ้องเพียง ๒ ปาก คือตัวนางพลอยเองซึ่งมิได้รู้เห็นเหตุการณ์และนายศรี ผู้ซึ่งอ้างว่ารู้เห็นเหตุการณ์คดีนี้โดยเห็นคนร้ายเป็นชายทางด้านหลังและด้านข้างและยืนยันด้วยว่ามีใช้จำเลยนี้ ศาลอาญาเห็นว่าคดีไม่มีมูลและพิพากษายกฟ้อง

ตัวอย่างข้อสอบ

- ต่อมาเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลายื่นอุทธรณ์แล้ว โดยนางพลอยมิได้ยื่นอุทธรณ์จำเลยได้เข้ามาขอตัวและต่อสู้อคดีนี้ว่าเป็นฟ้องซ้ำ
- ให้วินิจฉัยว่า พนักงานอัยการดำเนินคดีนี้แก่จำเลยต่อไปได้หรือไม่

ธงคำตอบ

- หลักการของ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔) ที่บัญญัติให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปเมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้อง อันเป็นหลักการห้ามดำเนินคดีซ้ำสองแก่จำเลยนั้น จะต้องปรากฏว่าคดีก่อนเป็นกรณีที่จำเลยถูกฟ้องร้องดำเนินคดีอย่างแท้จริง หากปรากฏว่าคดีก่อนเป็นการฟ้องร้องดำเนินคดีอย่างสมยอมกัน แม้ว่าจะเป็นการกระทำความผิดเดียวกันก็ถือไม่ได้ว่าการกระทำกรรมนั้นจำเลยเคยถูกฟ้องและศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดอันจะมีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดกรรมนั้นระงับไป

ธงคำตอบ

- เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าคดีก่อนมีพฤติการณ์บ่งชี้ว่านางพลอยโจทก์ในคดีก่อนดำเนินคดีโดยสมยอม เนื่องจากขณะเกิดเหตุมีผู้พบเห็นว่าจำเลยเป็นคนร้ายที่ใช้อาวุธปืนยิงผู้ตายถึง ๔ คนแต่นำเพียงนางพลอยซึ่งไม่เห็นเหตุการณ์และนายศรี ผู้ซึ่งอ้างว่าเห็นเหตุการณ์แต่กลับเบิกความเป็นปฏิปักษ์ต่อคดีเข้าเบิกความต่อศาลในชั้นไต่สวนมูลฟ้องอันเป็นเหตุให้ศาลพิพากษายกฟ้องคดีนั้นเพราะเห็นว่าคดีไม่มีมูลและนางพลอยก็ไม่ใช่พยานหลักฐานเช่นนี้ ย่อมแสดงให้เห็นว่าคดีก่อนนางพลอยผู้เสียหายซึ่งเป็นโจทก์ในคดีนั้นได้ฟ้องร้องดำเนินคดี

ธงคำตอบ

- แก่จำเลยในลักษณะสมยอมกัน เป็นการดำเนินคดีโดยไม่สุจริตเพื่อหวังผลเพียงต้องการตัดสิทธิพนักงานอัยการโจทก์คดีนี้มิให้มีสิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีแก่จำเลยซ้ำสองได้อีกเท่านั้น ย่อมถือไม่ได้ว่าคดีก่อนได้มีการฟ้องร้องดำเนินคดีแก่จำเลยอย่างแท้จริง สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ในคดีนี้หาได้ระงับไปไม่ ดังนั้น พนักงานอัยการโจทก์จึงมีสิทธิดำเนินคดีนี้แก่จำเลยต่อไปได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๔๔๖/๒๕๕๗)